

Yargı Alanında Önemli Değişiklikler İçeren 7. Yargı Paketi Resmi Gazete’de Yayınlandı!

Kamuoyunda 7. Yargı paketi olarak bilinen yargı alanında köklü düzenlemeler içeren İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 05.04.2023 tarihli Resmi Gazete’de yayınlandı. Kanun değişikliği ile icra işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar ile zorunlu arabuluculuğun kapsamı başta olmak üzere pek çok alanda önemli düzenlemeler yapılmıştır.

1. 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Yapılan Değişiklikler

- **Konutta Haciz Yapılmasına İlişkin İcra Müdürü Kararı, İcra Mahkemesinin Onayıyla Uygulanacak**

Kanun’un 1. maddesi ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu’na (“İİK”) “Konutta Haciz” başlıklı yeni bir madde eklendi. Buna göre, haciz işlemi bakımından konut mahremiyetinin güçlendirilmesi amacıyla icra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit etmesi halinde bu yerde haciz yapılmasına karar verecek ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunacak.

Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç 3 gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verecek. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılacak. Ancak mahkeme haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığı anlar ise konutta haciz yapılmasına dair icra müdürü kararını kaldıracaktır.

- **Borçlu ve Aile Bireylerine Ait Kişisel Eşyalar İle Ailenin Ortak Kullanımına Hizmet Eden Tüm Ev Eşyaları Haczedilemeyecek**

Kanunun 2. maddesi ile İİK m. 82/1 ve 2. fıkralarda değişiklik yapılmıştır. Buna göre, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireylerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası, haczolunamayacak mallar arasına alınmıştır.

- **Taşkın Haciz Uygulamasına Son Verilecek**

Alacaklının haciz esnasında ana, faiz ve masraflar dâhil olmak üzere bütün alacakları aşacak şekilde haciz yapmasına “taşkın haciz” denir. İİK m. 85/1’de değişiklik yapılarak alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesi bakımından borçluya aşırı külfet getiren taşkın haciz uygulamasının yapılamaması amacıyla ilgili maddeye “bu miktarı aşacak şekilde haciz yapılamaz” cümlesi eklenmiştir.

2. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler

- **Büro Açmak İsteyen Avukatlara Kredi ve Finansman Desteği**

Kanunun 10. maddesi ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 43. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Buna göre, avukatların büro kurma giderlerinin karşılanması için kredi ve finans kuruluşları ile kredi veren kamu kurum ve kuruluşlarınca uygun şartlarda finansman desteği sağlanacak. Desteğin sağlanmasına ilişkin usul ve

esaslar, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca belirlenecek.

- **Mesleğe Yeni Başlayan Avukatlardan, İlk Beş Yıl Baro Aidatı Alınmayacak**

Kanunun 11. maddesi ile Avukatlık Kanunu'nun m. 65/1 hükmünde değişiklik yapılarak mesleğe yeni başlayan avukatların mali olarak desteklenmesi amacıyla mesleğin ilk beş yılında baro keseneğinin alınmayacağı düzenlenmektedir.

3. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

- **Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması İstemli Davalarda 2 Gün İçerisinde Karar Verilmesi Zorunlu Hale Gelmiştir**

Kanun'un 14. maddesi ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 437. maddesinde yapılan değişiklik ile Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması istemli davalarda, mahkemenin önüne gelen dosyalarda tahkikatın tamamlanmasını müteakip gecikmeksizin en geç iki gün içinde karar vereceği hükme bağlanmaktadır.

4. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'da Yapılan Değişiklikler

- **Asliye Ticaret Mahkemelerinde Görülen Davalarda Tek Hakimle Çözülecek Uyuşmazlıklarda Parasal Sınırlar Artırıldı**

Kanun'un 15. maddesi ile 5235 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik kapsamında, Asliye Ticaret Mahkemelerinde tek hâkimle görülen uyuşmazlıklarda parasal sınırlar, 500.000 TL'den 1.000.000 TL'ye çıkarılmıştır.

5. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

- **Mahkûmiyet Kararının Yanı Sıra Ceza Verilmesine Yer Olmadığı Ve Güvenlik Tedbiri Kararları Bakımından Da Sanığın Sorgusu Yapılmaksızın Dava Bitirilemeyecek**

Anayasa Mahkemesi'nin 2021/118 E., 2022/98 K. sayılı kararı ile sanığın yokluğunda sorgusu yapılmadan karar verilmesine ilişkin CMK m. 193 hükmü iptal edilmiştir. Kanun'un 20. maddesi ile CMK m. 193 hükmünde yapılan değişiklik kapsamında sanık hakkında mahkûmiyet, ceza verilmesine yer olmadığı ve güvenlik tedbiri dışında bir karar verilmesi gereken hallerde sanığın sorgusu yapılmaksızın karar verilmesine imkan tanınmıştır.

- **Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararına İtiraz Edilebilecek**

Anayasa Mahkemesi, 20.07.2022 tarihli ve E: 2021/121; K: 2022/88 sayılı iptal kararı ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz usulünü düzenleyen CMK m. 231/12 hükmünü hukuka aykırı bulmuş ve iptal etmiştir. Kanun'un 21. maddesi ile yapılan değişiklik kapsamında, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına itiraz halinde itiraz mercisinin, usule ve esasa ilişkin inceleme yapması gerektiği açıklığa kavuşturulmaktadır. İtiraz mercii, usule ve esasa ilişkin hukuka aykırılık nedenlerini,

deliller veya işlemlerdeki eksiklikleri ve ispat bakımından mahkemece yapılan değerlendirmenin yerindeliğini inceleyecektir. İtiraz mercii, yaptığı inceleme sonucunda herhangi bir hukuka aykırılık tespit ettiği takdirde, gerekçesini de göstererek hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını ve bu kararın dayanağını oluşturan hükmü kaldırarak ve gereğinin yapılması için dosyayı mahkemesine gönderecektir.

- **İstinaf Ceza Dairelerinin Kesin Nitelikteki Kararlarına Karşı Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığının Olağanüstü Kanun Yolu Olarak Kabul Edilen İtiraz Yetkisi Daraltılmıştır**

Kanun'un 22. maddesi ile CMK m. 308/A hükmünde değişiklik yapılmıştır. Düzenlemeyle, Bölge Adliye Mahkemesi Ceza Dairelerinin kesin nitelikteki kararlarına karşı Cumhuriyet Başsavcılığınca sanık aleyhine itiraz edilebilmesi için aynı fiilden dolayı birden fazla yargılanmama ve cezalandırılmama ilkesinin istisnaları arasında kabul edilen, kararı etkileyecek nitelikte esaslı bir hatanın bulunması hususu zorunlu hale getirilmektedir. Esaslı hatanın varlığı halinde, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından sanık aleyhine itiraz kanun yoluna başvurulabilecektir.

6. 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

- **Kabahatler Kanunu Tüzel Kişilere de Uygulanabilecek**

Kabahatler Kanununun 43/A maddesinde yapılan değişiklikle, kamu veya özel hukuk tüzel kişisi ayrımı kaldırılarak, tüm tüzel kişilerin maddede düzenlenen idari yaptırımlar bakımından sorumluluğu kabul edilmektedir.

7. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

- **Basit Yargılama Usulünün Uygulandığı Ticari Davalarda Parasal Sınır Arttırıldı**

Kanun'un 30. maddesi ile TTK m. 4/2'de yapılan değişiklik çerçevesinde basit yargılama usulü uygulanan ticari davalarda parasal sınır 500.000 TL'den 1.000.000 TL'ye yükseltilmiştir.

8. Zorunlu Arabuluculuk Kapsamında Yapılan Değişiklikler

- **Konusu Para Olan ve TTK'da Düzenlenen İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat Davalarında Dava Şartı Olarak Arabuluculuk Zorunluluğu Getirildi**

Kanun'un 31. maddesi ile TTK m. 5/A hükmünde değişiklik yapılmıştır. Değişiklik kapsamında; konusu bir miktar para olan ve TTK'da düzenlenen itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak düzenlenmiştir.

- **Arabuluculuk Sürecinde Hazır Bulunmayan Taraf Telefon veya Her Türlü İletişim Vasıtasıyla Bilgilendirilecektir**

Kanun'un 32. maddesi kapsamında; arabulucunun, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanak ve sonuçlan konusunda hazır bulunmayan tarafları her türlü iletişim vasıtasını kullanarak bilgilendireceği hükmüne bağlanmıştır ve böylelikle

arabuluculuk sürecinin sonucundan, hazır bulunmayan tarafın da bilgi sahibi olması ve sürecin şeffaflığının sağlanması amaçlanmaktadır.

- **Taşınmazın Devrine Veya Taşınmaz Üzerinde Sınırlı Aynı Hak Kurulmasına İlişkin Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Usulü Getirilmiştir**

Kanun'un 34. maddesi ile 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na ("**6325 sayılı Kanun**") 17/B maddesi eklenmiştir. Değişiklik kapsamında, taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklarda arabuluculuk usulü düzenlenmiştir. Bu düzenleme, 1 Eylül 2023'te yürürlüğe girecektir.

Bu kapsamdaki uyuşmazlıklarda, tarafların yazılı olarak kararlaştırması ve arabulucunun bu kararı tutanak altına alması halinde arabulucunun talebiyle, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren 3 ayı geçmemek üzere tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair tapu siciline şerh verilecek. Bu şerh, tarafların anlaşamaması veya tarafların şerhin kaldırılması konusunda anlaşması halinde arabulucunun talebiyle, 3 aylık sürenin sonunda ise kendiliğinden kalkacak.

- **Taraflar ve/veya Avukatları İle Arabulucunun Birlikte İmzaladıkları Anlaşma Belgesi, İcra Edilebilirlik Şerhi Aranmaksızın İlam Niteliğinde Belge Sayılacak**

Kanun'un 35. maddesi ile 6325 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yapılan değişiklik kapsamında, kanunlarda icra edilebilirlik şerhi alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç olmak üzere, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyuşmazlıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılacaktır.

- **Arabulucu, Asıl Tarafı Arabuluculuk Süreci Hakkında Bilgilendirecek**

Kanun'un 36. maddesi ile arabulucunun, avukatı bulunsa bile asıl tarafı arabuluculuk süreci hakkında bilgilendirmek zorunda olduğu hükme bağlanmıştır. Böylelikle avukatın yanı sıra asıl tarafın da süreç hakkında bilgi sahibi olması ve şeffaflığın sağlanması amaçlanıyor.

Ayrıca arabuluculuk bürosuna başvurulmasından sonra, başvuran taraf aleyhine uyuşmazlık konusuyla ilgili olarak icra takibi yapılması durumunda, başvuran tarafın bu takibe karşı son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren 2 hafta içinde menfi tespit davası açması halinde; icra takibinden önce açılan menfi tespit davasına bakan mahkeme, alacağın yüzde 15'inden aşağı olmamak üzere gösterilecek teminat mukabilinde, icra takibinin durdurulması hakkında ihtiyati tedbir kararı verebilecek. Bu düzenleme, 1 Eylül 2023'te yürürlüğe girecek.

- **Bazı Uyuşmazlıklar Dava Şartı Olarak Arabuluculuk Kapsamına Alınıyor**

Kanun'la, bazı uyuşmazlıklar dava şartı olarak arabuluculuk kapsamına alınıyor. Bu düzenleme de 1 Eylül 2023'te yürürlüğe girecek. Dava şartı olarak arabuluculuğun kapsamına giren işler sırasıyla şu şekildedir:

- Kiralanan taşınmazın ilamsız icra yolu ile tahliyesi hariç olmak üzere kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, (bu noktada, sulh hukuk

mahkemesinde tahliye davası açılması halinde zorunlu arabuluculuk şartının uygulanacağına dikkat edilmelidir)

- Taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar,
- Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar,
- Komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar

Düzenlemenin dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtay'da görülmekte olan davalar hakkında uygulanmayacak.

Ayrıca İş Kanununda yapılan düzenleme ile 1 Eylül 2023 tarihinden itibaren işçi veya işveren alacağı ve tazminat talepleriyle ilgili olarak açılacak itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarında arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olmuştur. Konuya dair oluşturduğumuz tablo aşağıdaki gibidir:

Ticari Davalardan, Konusu Bir Miktar Para Olan İtirazın İptali, Menfi Tespit Ve İstirdat Davaları	Zorunlu Dava Şartı
Milletlerarası Sulh Anlaşmaları	Dava Şartı Değil, Elverişli
Taşınmazın Devrine Veya Taşınmaz Üzerinde Sınırlı Aynı Hak Kurulmasına İlişkin Uyuşmazlıklar	Dava Şartı Değil, Elverişli
Kira İlişkisinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar (ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç)	Zorunlu Dava Şartı
Kat Mülkiyeti Kanunundan Kaynaklanan Uyuşmazlıklar	Zorunlu Dava Şartı
Komşu Hakkından Kaynaklanan Uyuşmazlıklar	Zorunlu Dava Şartı
İşçi Veya İşveren Alacağı Ve Tazminat Talepleriyle İlgili Olarak Açılacak İtirazın İptali, Menfi Tespit Ve İstirdat Davaları	Zorunlu Dava Şartı

- **Anayasa Mahkemesinde Derdest Olan Bazı Bireysel Başvurular Bakımından Tazminat Komisyonuna Müracaat İmkânı Getirilmiştir**

Kanun'un 39. maddesi kapsamında 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun'da değişiklikler yapılmıştır. Düzenleme ile birlikte Anayasa Mahkemesinde derdest olan bazı bireysel başvurular bakımından Tazminat Komisyonuna müracaat imkanı getirilmiştir.

Düzenleme ile beraber müracaatlar hakkında karar vermek üzere hakim ve savcılar arasından Adalet Bakanı tarafından atanacak 9 kişiden oluşan bir komisyon kurulacak. Komisyon başkanı bu üyeler arasından Adalet Bakanı tarafından belirlenecek. Komisyon, iş durumuna göre 3 üyeden oluşan heyetler halinde de çalışabilecek.

Komisyon asgari 7 üyeyle, heyetler üye tam sayısıylatoplanacak. Kararlar üye tam sayılarının salt çoğunluğuyla verilecek.

Düzenlemeyle 31 Temmuz 2018'den sonra Anayasa Mahkemesine yapılmış ve 9 Mart 2023 itibarıyla Yüksek Mahkeme önünde derdest olan söz konusu bireysel başvuruların Tazminat Komisyonu tarafından karara bağlanması hükme bağlanmıştır. 9 Mart 2023 itibarıyla Anayasa Mahkemesinde derdest olan bireysel başvurular, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle verilen kabul edilemezlik kararının tebliğinden itibaren 3 ay içinde yapılacak müracaat üzerine Komisyon tarafından incelenecek.

Hazırlayanlar:

Av. Dođa Can Altınözlü

Stj. Av. Gazi Barış Yıldırım